

ligen glänsande. Han är tydligen inne på en helt ny väg, i synnerhet genom sitt bedrivande av bollgymnastik.

Konsertsäsongen var ohjälpligt tilländalupen vid min ankomst till Berlin. En av stadens 3 operor hade redan stängt för säsongen. De två andra gjorde just sina sista föreställningar. Av dessa har nu den s. k. Krolloper, Staatoper am Platz der Republik, stängts för obestämd framtid. Jag fick bevittna ett par av dess allra sista föreställningar. Krolloper är en rätt ny operabyggnad och på dess högmoderna scen ha också de allra senaste strävandena inom tysk operakonst presenterats för allmänheten. Dess stängning, som naturligtvis är en följd av de dåliga tiderna, torde också kunna betraktas som ett dråpslag för den tyska operamodernismen.

Operetten tycks däremot ha högsåsong och här saknas heller inte publiken. Vid Kurfürstendamm firar Max Reinhardts regi stora triumfer med den nya insceneringen av "Den sköna Helena" och på Metropolteatern applåderar man den berömde tyske baritonisten Michael Bohnen i operetten "Die Toni aus Wien". Vad jag sett av operett har varit av hög konstnärlig kvalitet: första klass artister både bland sångare och skådespelare. Har publikens smak för operett lockat över de framstående artisterna till denna konstart, eller ha de utmärkta artisterna dragit publikens intresse till operetten? Säkerligen har här ägt rum en växelverkan, som i varje fall haft till följd, att den tyska operetten står på en ovanligt hög ståndpunkt just nu.

Härmed skulle jag kunna sluta min reseberättelse, ty från Berlin ställde jag färden direkt hem till Sverige. Min framställning skulle dock sakna en viktig detalj, visserligen icke direkt musikalisk, om jag icke omnämnde de överväldigande intryck, jag erhöll vid mitt besök i det nyligen inrättade s. k. Pergamon-muséet i Berlin. I naturligt storlek har man uppställt konstskatter i arkitektur och skulptur från Grekland och Babylon. Den som besöker Berlin utan att bese Pergamonmuséet går miste om en upplevelse av ovanliga mått.

Att läsningen av dessa rader skall skänka Dig åtminstone någon behållning och glädje, önskar till sist

Din vän

Justus Silbermann.

Utställningen av bysantinsk konst i Paris.

I Pavillong de Marsan i Louvre har i sommar hållits en utställning, som tilldragit sig ett enastående intresse. Där har tack vare ett omfattande internationellt samarbete samlats nära tusen bysantinska konstföremål, representerande en tid på halftannat årtusende.

Bysantinsk konst innebär i populär uppfattning något stramt, hierarkiskt, dött — i motsats till västerländskt individuellt och organiskt liv. Det är väl endast fackmännen, som känt till hur felaktig denna föreställning är. Men denna utställning ger klart besked om vilket rikt liv och vilka individuella strömningar, som finnas i denna egenartade konst.

Den framföds på västerländskt påverkad hellenistisk mark, och präglas under de första århundradena ännu av grekisk adel. Men med Konstantinopels grundläggning och utveckling till världsstad får konsten småningom en annan karaktär: det hellenistiska elementet viker för ett av olika asiatiska konstriktningar sammansmält nytt skönhetsideal. Kyrkornas praktfulla mosaiker och fresker, minutiösa elfbensreliefer och kostbara guldsmedsarbeten, illuminerade bibelhandskrifter, egenartade vävnader — allt får en prägel av Orienten med dess dramatiska liv, dess färgglädje och behagfullhet, dess realism, som underordnas ädelhet och höghet.

Det vore omöjligt att här gå in på några detaljer, men det är nästan lika omöjligt att icke åtminstone omnämna några föremål, som äga ett särskilt teologiskt intresse.

Utställningsföremålen hade ordats efter bestämda kronologiska principer. Den bysantinska konsten låter indela sig i fem perioder. Den första, den hellenistiska, omfattar de 4:e och 5:e seklen, andra de två följande, den tredje (bildstridernas tid) de därpå följande, den fjärde korstågstimen och den sista perioden tiden omkr. 1100—1453. I den första salen var den första perioden representerad. Praktverket var här den berömda silverkalken från Antiokia. Sedan den hittades (1914) har den varit föremål för ett enastående intresse från de lärdas sida. Den har daterats än till apostlagärningarnas tid än till 400-talet. Är förstnämnda datering riktig — och den har verkligen ganska starka stöd för sig — skulle vi här äga den äldsta framställningen av Kristus och apostlarna. På kalken återges i ett rikt nätverk av vinrankor och fåglar i mitten Kristus och på sidorna apostlarna. Till stilen visar denna kalk en uppenbar hellenistisk karaktär, medan man i vissa i samma rum utställda något yngre silverarbeten spårar en mera avancerad bysantinsk stil. Men vi måste gå förbi dessa och många andra intressanta saker för att i rummet intill kasta en blick på de enastående koptiska vävnaderna. I vår uppfattning om textilkonstens äldsta historia ha de märkliga gravfynden i Egypten, främst i Fajûm, åstadkommit en verklig revolution. Vävnaderna (utförda i en slags gobelinteknik) från de första kristna århundradena utmärka sig för en ganska traditionell stil med naturalistiska rankor och en bestämd målerisk uppfattning; figurer och ornament täcka sällan botten av linne. Från 300-talet, då den bysantinska stilen träder i kraft, blir stoffet färgrikare, människofiguren blir alltmer geometrisk och samtidigt livligare och hårdare i rörelserna. Den grekiska måttfullheten och elegansen får vika för en pittoresk livfullhet. Persiska och syriskta motiv upptagas och blandas med mer eller mindre omvandlade tra-

ditionella mönster; sidenstoff blir vanligare än ylle. De rika fynden i koptiska gravar ha sitt intresse inte minst därför att de tydligt visa, hur den antika profandräkten övergår i den kristna liturgiska dräkten.

Den bysantiska konsten är som ett mäktigt drama: den skildrar det världshistoriska mötet mellan två kulturvärldar; den hedniska hellenismen infekteras med ett nytt livskraftigt innehåll. Den tusenåriga historien visar dessa kraffers spel av egenartad växelverkan, ett stigande och fallande.

Bengt Cnattingius.

Lägre Organistexamen.

Den 1 juli 1931 trädde de nya stadgandena angående avläggande av lägre organistexamen i landsorten inför särskild av musikaliska akademien förordnad examinator i kraft. Såsom tidigare meddelats i denna Tidsskrift har musikaliska akademien redan till juli månad utsatt dagar för examensprov enligt dessa nya stadganden, som kunde avläggas i Uppsala, Lund, Göteborg, Kalmår, Linköping, Falun, Härnösand och Luleå. Då det kunde vara av intresse att se i vilken utsträckning denna möjlighet utnyttjats har Red. hänvänt sig till de olika examensställena och införskaffat uppgifter om årets prov. Nedan lämnas meddelande om de inkomna uppgifterna.

I Uppsala avlades examen den 20—21 juli. Examinator: domkyrkoorganist H. Weman; Akademiens ombud: professor O. Olsson, Stockholm och domkyrkoorganist H. Lindquist, Västerås; domkapitlets ombud: domprosten G. Lizell. Till examen hade tre anmält, vilka samtliga avlade godkända prov. Utexaminerade äro: folkskollärare Ragnar Israelsson, Uppsala, folkskollärare Hilmer Svensson, Kvånum, Västergötl., och stud. Sigurd Walldén Huvudsta, av vilka den förstnämnde deltagit i den vid seminariet anordnade kyrkomusik-kursen.

I Lund tjänstgjorde musikdirektör A. Boberg, Malmö, som examinator, musikdirektörerna S. Sjöberg, Karlskrona och B. Anrep-Nordin, Göteborg, som musikaliska akademiens ombud och professor G. Aulén, Lund som domkapitlets. Följande prov godkändes: fröken Gunnel Aldén, Augerum, folkskollärarna Nils Andersson, Verum, John Jonasson, Arlöv och Sven Nelander, Malmö samt sem.-eleven Gunnar Håkansson, Gärsås.

Vid organistexamen i Göteborg, den 20 juli, hade till examinator förordnats domkyrkoorganist H. Asplöf och som akademiens ombud domkyrkoorganist I. Widéen, Skara samt musikdirektör B. Anrep-Nordin och som domkapitalets domk.-komminister R. Jansson. Tre anmälningar hade inkommit, samtliga godkändes, nämligen: Elov Bern, Ulricehamn, R. Morland, Göteborg, och G. Botzén, Göteborg.

I Kalmar avlades examen den 20—24 juli med musikdirektör D. Becker som examinator, och musikdirektörerna S. Sjöberg, Karlskrona och H. Cederwall, Norrköping såsom akademiens sensorer, samt utn. kyrkoherden J. L. Wahlgren, Kalmar, som domkapitlets ombud. Av nio inkomna anmälningar återtogos två, en förhindrades infinna sig, övriga godkändes. De godkända voro stud. Artur Vilhelm Fahl, Karlskrona, folkskollärarna Karl Ivar Hansson, Långsjö, Einar Oskar Henningsson, Blentarp, Oskar Gerhard Artur Nordström, Gunnarskog, stud. Axel Gunnar Salomonsson, Huskvar-